

Порядок
проведення громадської експертизи
Громадською радою та її органами
(розділ Регламенту Громадської ради)

1. Громадська рада здійснює громадську експертизу (ГЕ) проектів нормативно-правових актів РДА та інших органів виконавчої влади відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 № 976 «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади» (далі – Порядок) та від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики». При здійсненні ГЕ Громадська рада керується Регламентом ГР і «Положенням про проведення громадської експертизи та громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів», затвердженим ГР.
2. Перед початком ГЕ треба визначити мету її проведення, під якою розуміється конкретний соціальний результат, який буде досягнуто після реалізації на практиці результатів ГЕ.
3. Предметом ГЕ може бути оцінка діяльності органів виконавчої влади, *ефективності ухвалення і виконання цими органами рішень, підготовка пропозицій щодо розв'язання суспільно значущих проблем для їх врахування цими органами у своїй роботі.*
4. Предметом ГЕ Громадської ради може бути ефективність реалізації у проектах нормативно-правових актів РДА та її підрозділів конституційних прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина, ступінь виявлення, задоволення та узгодження соціальних потреб та інтересів територіальних громад, соціальних груп, окремих громадян.
5. На основні чіткого уявлення про предмет і завдання ГЕ визначаються методи здійснення експертного дослідження, до яких належать: аналіз документів, формалізовані інтерв'ю, включене та невключене спостереження, вивчення думки громадян шляхом їх анкетування, контент-аналіз публікацій у ЗМІ та на веб-сайті, фокус-групова дискусія, громадське обговорення за участю споживачів послуг тощо.
- 6. Після визначення мети і предмета ГЕ, планування методів здійснення ГЕ, визначаються фахівці, які здатні провести якісно ГЕ. Залучення фахівців на етапі планування експертизи дасть можливість обрати вірні методи аналізу та визначити ефективну методологію дослідження. Такі експерти можуть бути залучені з інших ОГС, наукових установ, вузів, бізнесу.**

7. ГЕ може здійснювати комісія ГР, створена ним експертна група, створена ГР міжгалузева комісія або сама Громадська рада.

8. Перед початком проведення ГЕ слід сформувавши план медіа- підтримки цього процесу, який має включати: розсилку прес-анонсів щодо початку експертизи, початкову прес-конференцію, розсилку прес-релізів із результатами аналізу, коментарі у вигляді коротких персональних повідомлень, участь у телевізійних та радіопере-дачах місцевих ЗМІ, участь у „гарячих телефонних лініях” локальних ЗМІ, підготовка та розповсюдження фотографій, проведення фінальної прес-конференції тощо.

9. Для початку ГЕ надсилається письмовий запит на ім'я голови РДА або її самостійного підрозділу щодо проведення ГЕ із зазначенням даних про орган ГР, який планує здійснювати експертизу. Вказується мета, предмет та перелік питань, які підлягають вивченню, а також форми сприяння з боку органу влади, які очікуються, виходячи з того, що п. 3 Постанови КМУ від 05.11.2008 № 976 вимагає, щоб орган виконавчої влади сприяв ІГС у проведенні ГЕ у разі надходження від нього письмового запиту.

10. Сприяння в проведенні експертизи з боку органу виконавчої влади не зводиться лише до надання ним інформації. Це може бути і сприяння в доступі на територію установ, створення спільних з органом влади моніторингових та робочих груп, фіксація стану об'єктів або процесів, забезпечення участі громадських представників у робочих заходах органу влади та інші форми сприяння.

11. Відповідно до п. 4 Порядку, після надходження від ІГС письмового запиту щодо проведення ГЕ РДА або її самостійний підрозділ:

1) видає у тижневий строк наказ (розпорядження) про проведення такої експертизи і заходів, пов'язаних з підготовкою матеріалів, із зазначенням прізвища, ім'я, по батькові та посади особи (осіб), відповідальної (відповідальних) за забезпечення взаємодії з ІГС, зміст якого доводить до відома ІГС, що ініціює проведення ГЕ, протягом трьох днів з моменту його видання;

2) утворює у разі потреби робочу групу для підготовки матеріалів із залученням представників ІГС, що ініціює проведення ГЕ;

3) розміщує у тижневий строк інформацію про надходження запиту щодо проведення ГЕ та заходи, здійснені органом виконавчої влади з метою сприяння її проведенню, на власному веб-сайті;

4) подає ІГС матеріали або завірені в установленому порядку їх копії з урахуванням вимог та строків, визначених Законами України «Про інформацію» та «Про доступ до публічної інформації».

12. [Закон України «Про інформацію»](#) (ст. 33) встановлює місячний термін для задоволення інформаційного запиту, а також зобов'язує державні установи протягом 10 календарних днів повідомити запитувача, що його запит буде задоволено або що запитуваний документ не підлягає наданню для ознайомлення.

13. Ст. 34 вказаного Закону передбачає можливість відстрочки надання інформації, якщо запитуваний документ не може бути надано для ознайомлення у місячний термін. Однак, дана стаття не передбачає підстав, з настанням яких може допускатися відстрочка. У разі, якщо на запит не отримано необхідної відкритої інформації, то ці дії влади можна оскаржити у вищому органі влади, в прокуратурі, або адміністративному суді.

14. Посадові особи органу виконавчої влади, проект нормативно- правового акту якого піддано громадській експертизі, не повинні перешкоджати проведенню цієї експертизи та втручатись у діяльність, пов'язану з її проведенням.

15. Суб'єкт проведення ГЕ та його офіційні представники мають такі *права*:

- право на ознайомлення із первинними матеріалами, що мають відношення до предмету громадської експертизи із урахуванням обмежень, встановлених законодавством України;

- право на отримання засвідчених копій документів, що стосуються предмету громадської експертизи із урахуванням обмежень, встановлених чинним законодавством України;

- право на невтручання у їх діяльність з боку органів виконавчої влади та їх посадових осіб з питань, що стосуються предмету експертизи;

- право на вільне розповсюдження та публічне обговорення отриманої інформації, а також матеріалів, що стосуються перебігу громадських експертизи, її висновків та підготовлених рекомендацій.

17. Суб'єкт проведення ГЕ та його офіційні представники *зобов'язані*:

- не перешкоджати при проведенні громадської експертизи органам виконавчої влади та їх посадовим особам у виконанні ними своїх повноважень;

- утримуватися від поширення неперевіреної інформації, яка може призвести до порушення прав відповідного органу виконавчої влади чи його посадової особи.

18. Органи виконавчої влади, чиї проекти нормативно-правових актів піддаються ГЕ, мають право: вимагати у осіб, що проводять громадську експертизу пред'явлення доручення від відповідного органу ГР, що

підтверджує їхні повноваження; висловлювати та публічно поширювати власну точку зору щодо перебігу та підсумків громадської експертизи.

19. Експертний висновок є офіційним документом, який готується за результатами проведеної громадської експертизи. Цей висновок за кожним питанням має містити конкретні пропозиції та рекомендації як щодо розглянутого питання у цілому, так і щодо окремих положень розглянутих матеріалів і документів. Конкретний зміст експертного висновку визначається метою та предметом ГЕ.

20. Аналітичний документ за підсумками ГЕ вимагає точності і виразності викладу матеріалу, застосування правильної термінології. Довільні скорочення слів неприпустимі. Щоб правильно користуватись скороченнями, слід звертатись до ДСТУ 3582-97 «Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила».

21. Експертний висновок направляється за допомогою супровідного листа до відповідного органу влади, нормативно-правовий акт якого було піддано ГЕ. В листі слід зазначити підстави для проведення ГЕ, коротко висвітлити зміст підготовленого документу та вказати, як саме орган влади має відреагувати на ці пропозиції.

22. У разі, якщо канцелярія з якихось причин відмовляється прийняти листа, його та експертний висновок слід надіслати рекомендованим листом з повідомленням про вручення на ім'я органу влади. Підпис представника органу влади на повідомленні про вручення і буде свідченням отримання матеріалів.

23. Після проведення ГЕ доцільно провести презентацію отриманих даних як невід'ємну частиною їх аналізу, які доцільно представити так, щоб були чітко видимі результати і методика дослідження.

24. Орган виконавчої влади, діяльність якого було піддано громадській експертизі, у десятиденний термін з моменту розгляду отриманих експертних пропозицій має письмово поінформувати орган, що робив ГЕ, про результати цього розгляду і одночасно розмістити відповідну інформацію у ЗМІ та (або) на власному веб-сайті (пункт 7 Порядку).

25. Відповідь органу влади має бути вмотивованою і передбачати опис результатів розгляду отриманих експертних пропозицій, а також заходів, що були або будуть вжиті за результатами розгляду. У разі, якщо орган ГР, що здійснював ГЕ, не погоджується зі змістом наданої йому відповіді, він може опротестувати її зміст у передбаченому законом порядку.

26. Орган влади в обов'язковому порядку надсилає Секретаріату Кабінету Міністрів інформацію про стан та результати проведених громадських експертиз. Секретаріат КМУ розміщує дані на урядовому сайті «Громадянське суспільство і влада» в тематичній рубриці «Електронний реєстр громадських експертиз».

27. Отримані органом влади експертні пропозиції мають бути розглянуті на найближчому засіданні колегії при органі влади або при її самостійному підрозділі, за участю представників експертного органу, який здійснював ГЕ.